

Υπόθεση C-158/24 [Rojcki] ¹

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Φεβρουαρίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Sąd Najwyższy (Πολωνία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

23 Σεπτεμβρίου 2022

Αναιρεσείων:

J.-P.

Αναιρεσίβλητοι:

A.T.

J.B.

Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w O.

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Νομικό ζήτημα που ήχθη ενώπιον της διευρυμένης σύνθεσης του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Πολωνία) σχετικά με το αν η κλήτευση για απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς διακόπτει την παραγραφή αξιώσεως.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Το ζήτημα των εννόμων αποτελεσμάτων πράξεως για τον καθορισμό της σύνθεσης δικαστηρίου, όταν η καθορισθείσα με τον τρόπο αυτό σύνθεση δεν αποτελεί ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

συσταθεί νομίμως κατά την έννοια του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης – άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικό ερώτημα

Έχουν το άρθρο 2, το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι πράξη με την οποία καθορίζεται η σύνθεση δικαστηρίου, όπως η διάταξη του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) με την οποία ρυθμίζονται οι εργασίες τμήματος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), δεν παράγει έννομα αποτελέσματα, όταν η σύνθεση δικαστηρίου που καθορίζεται με τον τρόπο αυτό δεν αποτελεί ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως κατά την έννοια του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως λόγω:

- α) της συμμετοχής στην πολυμελή σύνθεσή του προσώπων που διορίστηκαν ως δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) κατά τρόπο προδήλως αντίθετο προς τις διατάξεις του εθνικού δικαίου περί διορισμού των δικαστών, όπως έχει διαπιστωθεί με τελεσίδικες αποφάσεις του εθνικού δικαστηρίου του τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας, τα δε πρόσωπα αυτά αποτελούν την πλειοψηφία της σύνθεσης του δικαστηρίου[·]
- β) του καθορισμού της σύνθεσης του δικαστηρίου, κατά τον ανωτέρω μνημονευθέντα τρόπο, από τον πρόεδρο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), ο οποίος διορίστηκε ως δικαστής του εν λόγω δικαστηρίου υπό τις ίδιες συνθήκες και κατά παράβαση των κανόνων που διέπουν τον διορισμό δικαστή του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) στη θέση του προέδρου του δικαστηρίου αυτού;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 2, άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, και άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 267

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Πολωνίας, άρθρα 10, 173, 179 και 186

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (νόμος της 8ης Δεκεμβρίου 2017 περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (στο εξής: νόμος περί του

Ανωτάτου Δικαστηρίου), άρθρα 11, 13a, 15, παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 26, παράγραφοι 2 και 3, άρθρο 29, παράγραφος 4, άρθρο 72, παράγραφος 1, άρθρο 75, παράγραφος 1, σημείο 5, άρθρο 75, παράγραφος 1a, άρθρο 80, παράγραφος 1.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2022 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Διάταγμα του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας της 14ης Ιουλίου 2022, Κανονισμός διαδικασίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Dz. U. του 2022, θέση 1489 – στο εξής: κανόνες του Ανωτάτου Δικαστηρίου), άρθρο 84

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (στο εξής: κώδικας πολιτικής δικονομίας), άρθρο 379, σημείο 4.

Σχετική νομολογία του Δικαστηρίου

Απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία των τακτικών δικαστηρίων) (C-192/18, EU:C:2019:924)

Απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α.Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές) (C-824/18, EU:C:2021:153)

Απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020 (Επανεξέταση Simpson κατά Συμβουλίου και ΗG κατά Επιτροπής) (C-542/18 RX-II και C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232)

Απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2019, Α.Κ. κ.λπ. (Ανεξαρτησία του Πειθαρχικού Τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (C-585/18, C-624/18 και C-625/18, EU:C:2019:982)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας

- 1 Με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2020, το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο), επιληφθέν αιτήσεως αναίρεσε σε υπόθεση σχετική με καταβολή χρηματικού ποσού, παρέπεμψε στη διευρυμένη σύνθεση του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) το ζήτημα αν η κλήση για συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς διακόπτει την παραγραφή αξιώσεως.
- 2 Ο πρόεδρος του τμήματος αστικών υποθέσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (στο εξής: πρόεδρος του τμήματος αστικών υποθέσεων) εξέδωσε, στις 18 Αυγούστου 2022, διάταξη με την οποία όρισε, για την εκδίκαση του εν λόγω νομικού ζητήματος, την ακόλουθη επταμελή σύνθεση, η οποία απαρτιζόταν από τους δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου): ST (πρόεδρος), ZX, KJ, YS, BV, CR, Dariusz Zawistowski (εισηγητής).
- 3 Με έγγραφο της 5ης Σεπτεμβρίου 2022, ο εισηγητής δικαστής ενημέρωσε τον πρόεδρο του τμήματος αστικών υποθέσεων ότι δεν διαπιστώνει δυνατότητα εισαγωγής της υπόθεσης σε επ' ακροατηρίου συζήτηση κατά την ορισθείσα στο πινάκιο δικάσιμο, λόγω ορισμού σύνθεσης στην οποία μετείχαν πρόσωπα που

διορίστηκαν ως δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), κατόπιν προτάσεως του Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου (στο εξής: KRS), το οποίο συστάθηκε με τον ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (νόμο της 8ης Δεκεμβρίου 2017 περί τροποποίησης του νόμου περί του Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου) (Dz. U. του 2018, θέση 3, στο εξής: τροποποιητικός νόμος της 8ης Δεκεμβρίου 2017). Ο εισηγητής δικαστής επισήμανε ότι στην απόφαση του τμήματος αστικών υποθέσεων, του τμήματος ποινικών υποθέσεων και του τμήματος εργατικών διαφορών και διαφορών κοινωνικής ασφαλίσεως της 23ης Ιανουαρίου 2020 (BSA I-4110-1/20, OSNC 2020, αριθ. 4, θέση 34, στο εξής: απόφαση των τριών τμημάτων του Ανωτάτου Δικαστηρίου), η οποία έχει ισχύ αρχής δικαίου και δεσμεύει κάθε σχηματισμό του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), οριζόταν ότι δικαστήριο στη σύνθεση του οποίου μετέχει πρόσωπο που έχει διοριστεί δικαστής του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) υπό τις εν λόγω συνθήκες, αποτελεί δικαστήριο το οποίο έχει συγκροτηθεί πλημμελώς, με αποτέλεσμα η σύνθεση του δικαστηρίου να αντιβαίνει προς τις διατάξεις του νόμου κατά την έννοια του άρθρου 379, σημείο 4, του κώδικα πολιτικής δικονομίας, γεγονός το οποίο συνεπάγεται την ακυρότητα της οικείας δίκης. Στη σύνθεση που ορίστηκε για την εκδίκαση της υποθέσεως III CZP 43/22 μετείχαν τέσσερα τέτοια πρόσωπα, και ως εκ τούτου αποτελούσαν την πλειοψηφία της έδρας.

- 4 Στο ως άνω έγγραφο, ο εισηγητής δικαστής αναφέρθηκε επίσης στην πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ), η οποία επιβεβαιώνει τη θέση που διατυπώθηκε στην απόφαση των τριών τμημάτων του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
- 5 Ο εισηγητής δικαστής επισήμανε ότι θα εξέδιδε διάταξη περί εισαγωγής της οικείας υποθέσεως στο ακροατήριο αμέσως μετά τον ορισμό σύνθεσης που να συνάδει με τον νόμο κατά την έννοια του άρθρου 379, σημείο 4, του κώδικα πολιτικής δικονομίας.
- 6 Με έγγραφο της 16ης Σεπτεμβρίου 2022, ο πρόεδρος του τμήματος αστικών υποθέσεων ενημέρωσε τον εισηγητή δικαστή ότι, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του εγγράφου της 5ης Σεπτεμβρίου 2022, έδωσε εντολή να διαβιβασθεί ο φάκελος της επίμαχης υποθέσεως στον πρόεδρο του αρμοδίου τμήματος, με ενημέρωση περί της αρνήσεως του εισηγητή δικαστή να προβεί στον ορισμό δικασίμου. Ο πρόεδρος του τμήματος III, με διάταξη της 21ης Σεπτεμβρίου 2022, διέταξε την εισαγωγή της υποθέσεως στο ακροατήριο στις 19 Οκτωβρίου 2022.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 7 Το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) το οποίο υποβάλλει το προδικαστικό ερώτημα, διαπίστωσε ότι ο διορισμός ορισμένων από τα πρόσωπα που διορίστηκαν ως δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) πραγματοποιήθηκε κατά κατάφωρη παράβαση των κανόνων δικαίου που διέπουν

τον τρόπο διορισμού των δικαστών του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), με αποτέλεσμα η σύνθεση δικαστηρίου που συγκροτήθηκε με τη συμμετοχή των εν λόγω δικαστών να μη μπορεί να θεωρηθεί ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως.

- 8 Η υποβολή του προδικαστικού ερωτήματος σχετικά με τα αποτελέσματα που αναπτύσσει η διάταξη του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων όσον αφορά τον ορισμό της σύνθεσης δικαστηρίου συνδέεται με την ανάγκη να διευκρινισέως του τρόπου με τον οποίο πρέπει, σε περιπτώσεις πλημμελούς ορισμού της σύνθεσης του δικαστηρίου, να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, οι διατάξεις του οποίου επιτάσσουν η σύνθεση ενός δικαστηρίου να ανταποκρίνεται στο πρότυπο του αμερόληπτου και ανεξάρτητου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως, κατά την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Το ως άνω ζήτημα προκύπτει από το γεγονός ότι ο πρόεδρος του τμήματος αστικών υποθέσεων εξέδωσε επίσημες πράξεις δυνάμει των οποίων το εν λόγω όργανο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), το οποίο είναι αρμόδιο για τον ορισμό της σύνθεσης του δικαστηρίου, παρέλειψε να εφαρμόσει το δίκαιο της Ένωσης ορίζοντας συνθέσεις δικαστηρίων οι οποίες δεν πληρούν το πρότυπο που ορίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμο είναι επίσης το γεγονός ότι το πρόσωπο που ασκεί καθήκοντα προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων διορίστηκε ως δικαστής στο Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) επίσης βάσει απόφασης του KRS το οποίο συστάθηκε με τον τροποποιητικό νόμο της 8 Δεκεμβρίου 2017, η δε επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση των κανόνων που διέπουν την οικεία διαδικασία.
- 9 Το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο), το οποίο υποβάλλει το προδικαστικό ερώτημα, εκτιμά ότι ο πρόεδρος του τμήματος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), ως όργανο του εν λόγω δικαστηρίου, οφείλει, κατά τον ορισμό της σύνθεσης δικαστηρίου, να εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης και να διασφαλίζει την τήρηση του εν λόγω δικαίου, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης. Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των μελών της σύνθεσης του δικαστηρίου αποτελείται από πρόσωπα που διορίστηκαν στο Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) το 2018 καθιστά δυσχερή την πραγματοποίηση εκτιμήσεως περί του αν η σύνθεση που διαμορφώθηκε με τον τρόπο αυτό αποτελεί δικαστήριο ανταποκρινόμενο στο πρότυπο που ορίζει το άρθρο 47 του Χάρτη. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι στην πράξη αποκλείεται η δυνατότητα του δικαστηρίου υπό τη σύνθεση αυτή να προβεί σε οποιαδήποτε δικαιοδοτική ενέργεια για την οποία απαιτείται η πλειοψηφία των μελών της σύνθεσης. Επίσης τέτοιες ενέργειες δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν από το δικαστήριο (τη σύνθεση του δικαστηρίου) κατά παράβαση της απαγόρευσης *nemo iudex in causa sua*. Για τους λόγους αυτούς, τίθεται το ερώτημα αν η εν λόγω σύνθεση μπορεί πράγματι να ανταποκριθεί στο καθήκον κάθε δικαστηρίου (σύνθεσης του δικαστηρίου) να εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν αποτελεί δικαστήριο που ανταποκρίνεται στο πρότυπο που ορίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.

- 10 Η τέλεση των ενεργειών που συνεπάγονται την τήρηση του εν λόγω καθήκοντος ενέχει τον κίνδυνο πειθαρχικής ευθύνης των μελών της σύνθεσης τα οποία υποδεικνύουν ως την αιτία της πλημμελούς σύνθεσης την κατάφωρη παράβαση των διατάξεων του εθνικού δικαίου κατά τις διαδικασίες διορισμού όσον αφορά τους διορισμούς στο Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2018. Οι διατάξεις του εθνικού δικαίου σχετικά με την πειθαρχική ευθύνη των δικαστών του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) προβλέπουν, κατ' αρχήν, την κύρωση της έκπτωσης δικαστή από το αξίωμά του (παύσεως από την υπηρεσία) λόγω πειθαρχικού παραπτώματος συνισταμένου σε «άρνηση ασκήσεως των δικαιοδοτικών καθηκόντων», σε πράξη ή παράλειψη «ικανή να παρακωλύσει ή να υπονομεύσει σε σημαντικό βαθμό τη λειτουργία της απονομής της δικαιοσύνης», σε πράξη με την οποία αμφισβητείται η «ύπαρξη της υπηρεσιακής σχέσης του δικαστή ή η αποτελεσματικότητα του διορισμού του ή η νομιμότητά του ως συνταγματικού οργάνου της Δημοκρατίας της Πολωνίας». Ως εκ τούτου, η εκτίμηση των εννόμων αποτελεσμάτων που παράγει η διάταξη του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) σχετικά με τη σύνθεση της έδρας αποτελεί ζήτημα που αφορά επίσης την προστασία της ανεξαρτησίας των μελών της σύνθεσης, τα οποία, λόγω του τρόπου διεξαγωγής των εν λόγω διαδικασιών, προβάλλουν ισχυρισμούς περί του παράνομου χαρακτήρα της σύνθεσης του δικαστηρίου.
- 11 Περαιτέρω, και μόνον η υποχρέωση δικαστή να μετάσχει σε σύνθεση η οποία δεν ανταποκρίνεται στο πρότυπο του ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως συνιστά περίπτωση ικανή να θίξει την ανεξαρτησία κάθε μέλους της σύνθεσης το οποίο προβάλλει την εν λόγω πλημμέλεια ως εμπόδιο για την εκδίκαση της υποθέσεως. Η πεποίθηση του δικαστή ότι η σύνθεση στην οποία μετέχει δεν ανταποκρίνεται στο πρότυπο που ορίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη και, ως εκ τούτου, δεν διασφαλίζει στους διαδίκους το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη είναι ικανή, και όσον αφορά τον ίδιο τον δικαστή, να δημιουργήσει αμφιβολίες ως προς το αν αυτός, εξακολουθώντας να μετέχει στην εν λόγω σύνθεση, διατηρεί την ιδιότητα του ανεξάρτητου δικαστή. Επομένως, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί μηχανισμός ο οποίος να καθιστά δυνατή τη δέουσα εξέταση του κατά πόσον η συγκεκριμένη σύνθεση ενός δικαστηρίου ανταποκρίνεται στο πρότυπο που ορίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Η ερμηνεία των μνημονευόμενων στο προδικαστικό ερώτημα διατάξεων του δικαίου της Ένωσης έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται στο εθνικό δικαίο αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα για τον δικαστή ο οποίος, επικαλούμενος τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, υποστηρίζει ότι ο διορισμός των μελών της σύνθεσης στην οποία μετέχει είναι πλημμελής, γεγονός το οποίο συνιστά εμπόδιο για την εκδίκαση των υποθέσεων από την εν λόγω σύνθεση.
- 12 Οι δικαστές που διορίζονται για να μετάσχουν σε σύνθεση μαζί με πρόσωπα που διορίστηκαν ως δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) κατά τρόπο πλημμελή υποβάλλουν αιτήσεις εξαιρέσεως των εν λόγω προσώπων. Ωστόσο, οι εν λόγω αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται στο πλαίσιο υποθέσεων που εκδικάζονται από το τμήμα αστικών υποθέσεων απορρίπτονται ως απαράδεκτες και δεν εξετάζονται επί της ουσίας. Η εν λόγω πρακτική έχει ως αποτέλεσμα να

στερούνται οι εν λόγω δικαστές από κάθε ένδικο βοήθημα που θα τους επέτρεπε να κινήσουν διαδικασία με αντικείμενο την εκτίμηση της βασιμότητας των ισχυρισμών τους.

- 13 Το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο), αποφαινόμενο σε διευρυμένη σύνθεση επί νομικού ζητήματος που του έχει υποβληθεί, μπορεί να εκδώσει απόφαση, η οποία προσλαμβάνει ισχύ αρχής του δικαίου. Επομένως, η απόφαση δεσμεύει το σύνολο των δικαστικών σχηματισμών του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Ως εκ τούτου, η έκδοση τέτοιας αποφάσεως είναι κρίσιμη για τον τρόπο με τον οποίο το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφαινεται επί κάθε επιμέρους υποθέσεως στην οποία τυγχάνουν εφαρμογής διατάξεις που έχουν ερμηνευθεί από το εν λόγω δικαστήριο. Πρέπει να υπομνησθεί ότι το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφαινεται επί ένδικων μέσων σε τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης.
- 14 Παραπέμποντας στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αποστολή που ανατίθεται στα δικαστήρια των κρατών μελών με το άρθρο 19 ΣΕΕ συνίσταται στη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης στο σύνολο των κρατών μελών και της δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης. Επικαλείται επίσης το δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη κάθε προσώπου του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως.
- 15 Συναφώς, επικαλείται επίσης στον κανόνα του άρθρου 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ), υπενθυμίζοντας την απόφαση του ΕΔΔΑ της 1ης Δεκεμβρίου 2020, Gudmundur Andri Astradsson κατά Ισλανδίας.
- 16 Το γεγονός ότι λόγω της ορισθείσας σύνθεσης, η διεξαγωγή της δίκης με την εν λόγω σύνθεση θα έχει ως αποτέλεσμα την ακυρότητα της δίκης προβλέπεται στην απόφαση των τριών τμημάτων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η εν λόγω απόφαση προσλαμβάνει ισχύ αρχής του δικαίου και είναι δεσμευτική για κάθε σύνθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου παρά την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της 20ης Απριλίου 2020, U 2/20, OTK-A 2020, σημείο 61. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο συμμερίζεται την επιχειρηματολογία που παρατίθεται ιδίως στο σκεπτικό της διατάξεως της 22ας Ιουνίου 2022 για την επταμελή σύνθεση του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) (I KZP 2/22, OSNKW 2022, αριθ. 6, στοιχείο 22), το σκεπτικό της αποφάσεως του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) της 5ης Απριλίου 2022, III KZP 1/22 και τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 22ας Ιουλίου 2021, αρ. 43447/19, Reczkowicz κατά Πολωνίας, της 8ης Νοεμβρίου 2021, αριθ. 49868/19 και 57511/19, Dolińska-Ficek και Ozimek κατά Πολωνίας και της 3ης Φεβρουαρίου 2022, αριθ. 1469/20 Sp. z o.o. κατά Πολωνίας.

- 17 Οι συνέπειες των πλημμελειών που εμφανίζει η εν λόγω διαδικασία δεν αίρονται από τη δυνατότητα των διαδίκων να αξιοποιήσουν το μέτρο (ήτοι, τον «έλεγχο αμεροληψίας του δικαστή») που προβλέπεται στο άρθρο 29, παράγραφοι 4 έως 25, του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο της 9ης Ιουνίου 2022 (Dz. U. θέση 1259). Πράγματι, η εν λόγω ρύθμιση προβλέπει ένα πρόσθετο ένδικο βοήθημα, με περιορισμούς ως προς την προθεσμία και τους λόγους για τους οποίους επιτρέπεται η άσκησή του, γεγονός το οποίο δεν είναι ικανό να περιορίσει τα δικαιώματα των διαδίκων καθώς και τις εξουσίες του επιληφθέντος δικαστηρίου αλλά και το καθήκον του να διαπιστώσει αν η σύνθεση του δικαστηρίου πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 47 του Χάρτη και του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει επίσης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα της υποθέσεως C-658/22, το οποίο αναφέρεται ρητώς στο καθεστώς των πολυμελών σχηματισμών του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), μολονότι η διατύπωσή του αφορούσε τη διαπίστωση της διατάξεως της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, ότι τα πρόσωπα τα οποία αφορούσε η απόφαση των τριών τμημάτων του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) είχαν διοριστεί σε θέση δικαστή του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) κατόπιν πρόδηλης παράβασης του νόμου. Το αιτούν δικαστήριο συμερίζεται πλήρως την επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε συναφώς στην απόφαση περί παραπομπής στην υπόθεση C-658/22.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο προβάλλει επίσης παράβαση των κανόνων σχετικά με τον τρόπο επιλογής των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων, όπερ συνιστά πρόσθετο στοιχείο ικανό να δημιουργήσει στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες όσον αφορά την ανεξαρτησία και την αμεροληψία των προσώπων που απαρτίζουν τη σύνθεση του δικαστηρίου που έχει συγκροτηθεί δυνάμει της διατάξεώς του. Αν η πλημμελής σύνθεση του δικαστηρίου έχει οριστεί με διάταξη του Προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), και σε αυτή μετέχουν πρόσωπα που διορίστηκαν σε θέση δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, επίσης κατά κατάφωρη παράβαση των κανόνων περί διορισμού δικαστών και υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για τον διορισμό των προσώπων που διορίστηκαν στη σύνθεση δικαστηρίου δυνάμει διατάξεώς του, η εν λόγω ενέργεια δεν μπορεί παρά να ενισχύει την πεποίθηση των πολιτών ότι η σύνθεση του δικαστηρίου δεν ανταποκρίνεται στο πρότυπο του ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Ο εν λόγω τρόπος ορισμού της σύνθεσης μπορεί να προκαλέσει την εντύπωση ότι πρόκειται για μια προσπάθεια νομιμοποίησης των αποτελεσμάτων μιας πλημμελούς διαδικασίας διορισμού.
- 20 Κατά το άρθρο 15 του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) πραγματοποιείται από τη συνέλευση των δικαστών του οικείου τμήματος (στο εξής: συνέλευση). Η συνέλευση αποτελεί όργανο του Ανωτάτου Δικαστηρίου και συγκροτείται από όλους τους δικαστές που απαρτίζουν το τμήμα. Η επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) πρέπει να πραγματοποιείται από αντιπροσωπευτικό

σχηματισμό του τμήματος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) και να συγκεντρώνει την απαιτούμενη πλειοψηφία των μελών της συνελεύσεως.

- 21 Στις 29 Ιουνίου 2021, η συνέλευση των δικαστών του τμήματος αστικών υποθέσεων του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), η οποία συγκλήθηκε με σκοπό την επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την αναβολή των εργασιών της συνελεύσεως μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών που εκκρεμούσαν εκείνη την περίοδο ενώπιον του Δικαστηρίου στις υποθέσεις Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-791/19) και των υποθέσεων που παρέμεναν ανοιχτές λόγω της υποβολής προδικαστικών ερωτημάτων (υποθέσεις C-487/19 και C-508/19), εκτιμώντας ότι η έκβασή τους ήταν κρίσιμη για τη διεξαγωγή της διαδικασίας επιλογής των υποψηφίων. Η θητεία του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων Dariusz Zawistowski έληξε στις 31 Αυγούστου 2021.
- 22 Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας ανέθεσε την προεδρία του τμήματος αστικών υποθέσεων στον πρώτο πρόεδρο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Με τον τρόπο αυτό κατ' ουσίαν συγχωνεύθηκαν τα καθήκοντα του πρώτου προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) με τα καθήκοντα του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων, κάτι που δεν προβλέπεται στον νόμο περί Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το γράμμα του άρθρου 11 του εν λόγω νόμου διαλαμβάνει ότι ο πρώτος πρόεδρος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) και οι πρόεδροι του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) αποτελούν διακριτά όργανα του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Συγχρόνως, η έκταση των προβλεπόμενων εξουσιών του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) αποκλείει την άσκησή τους από τον πρώτο πρόεδρο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Το άρθρο 13a του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το οποίο παρέχει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας την εξουσία να αναθέτει την άσκηση των καθηκόντων του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) σε ορισμένο δικαστή του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας, ως όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, δύναται να επιλέξει συγκεκριμένο πρόσωπο μεταξύ των δικαστών του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) χωρίς να λάβει υπόψη το σύνολο των νομοθετικών διατάξεων που αφορούν την οργάνωση του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Το ζήτημα της παρά το νόμο αναθέσεως, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της ασκήσεως των καθηκόντων προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων σε πρόσωπο που είχε προηγουμένως διοριστεί στη θέση του πρώτου προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) τέθηκε κατά τη συνέλευση της 7 Σεπτεμβρίου 2021.
- 23 Η προβλεπόμενη στο άρθρο 13a, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου, εξουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας να αναθέτει την άσκηση των καθηκόντων του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) συνιστά παραβίαση της συνταγματικής αρχής του διαχωρισμού και της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας από την εκτελεστική εξουσία. Οι διατάξεις του Συντάγματος που διέπουν την έκταση των

εξουσιών του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας δεν ορίζουν ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας, ως όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, έχει την εξουσία να αποφασίζει ο ίδιος σχετικά με την ανάληψη εκ μέρους ορισμένων δικαστών καθηκόντων που τους επιτρέπουν να ασκούν τις εξουσίες των οργάνων του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Το άρθρο 144 παράγραφος 3, σημείο 23, του Συντάγματος προβλέπει μόνον τον διορισμό από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας των προέδρων του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), γεγονός που προϋποθέτει την προηγούμενη επιλογή των υποψηφίων για τη θέση αυτή από όργανο αποτελούμενο από δικαστές (τη συνέλευση των δικαστών). Μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 144, παράγραφος 3, του Συντάγματος δεν απαιτείται η υπογραφή του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου για την εγκυρότητα των επίσημων πράξεων του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Η ανάθεση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας της εκτέλεσης των καθηκόντων του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) δεν αποτελεί άσκηση εξουσίας που προβλέπεται στο άρθρο 144 παράγραφος 3, σημείο 23, του Συντάγματος, η οποία απαιτεί την αλληλεπίδραση μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας και του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου. Επιπλέον μια τέτοια επίσημη πράξη των ανωτάτων οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας, στερούμενη ρητής συνταγματικής βάσης, δεν δικαιολογείται ούτε από την ανάγκη διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας του τμήματος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) σε περίπτωση λήξεως της θητείας του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) που είναι επιφορτισμένος με τις εργασίες του. Ποιος αντικαθιστά στην περίπτωση αυτή τον πρόεδρο του τμήματος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) ορίζεται ρητώς στις οικείες καταστατικές διατάξεις.

- 24 Οι διατάξεις του Συντάγματος, ερμηνευόμενες σύμφωνα με την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών και λαμβανομένης υπόψη της διατάξεως που προβλέπει ρητώς τον διαχωρισμό της δικαστικής εξουσίας (άρθρο 173), δεν επιτρέπουν να γίνει δεκτό ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας, ως όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, δύναται, με επίσημες πράξεις του, να επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Όσον αφορά τις αρχαιρεσίες που διεξήχθησαν το 2021 στο τμήμα αστικών υποθέσεων, η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας να αναθέσει την προεδρία του εν λόγω τμήματος στον πρώτο πρόεδρο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) εκδόθηκε ήδη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, μετά τη διακοπή της συνεδριάσεως με απόφαση της συνελεύσεως. Το πρακτικό αποτέλεσμα της εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως ήταν ότι εμποδίστηκε η εφαρμογή της προβλεπόμενης από τις καταστατικές διατάξεις ρυθμίσεως και επίσης ότι υποδείχθηκε το πρόσωπο που θα διαδεχόταν τον πρόεδρο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) στη διεύθυνση των εργασιών του τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου μετά τη λήξη της θητείας του. Το γεγονός αυτό είχε σημαντικό αντίκτυπο στη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων.

- 25 Η πρώτη πρόεδρος του Sąd Najwyższy (Ανώτατου Δικαστηρίου), TM, ως το πρόσωπο που ορίστηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας για να διευθύνει τις εργασίες του τμήματος αστικών υποθέσεων (στο εξής: πρόεδρος της συνελεύσεως), συγκάλυψε, στις 7 Σεπτεμβρίου 2021, συνέλευση με σκοπό την επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων, παρά τις διαμαρτυρίες της πλειοψηφίας των μελών της συνελεύσεως, που αφορούσαν, αφενός μεν το περιεχόμενο της αποφάσεως της συνελεύσεως της 29ης Ιουνίου 2021 και, αφετέρου, το γεγονός ότι δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου. Η πρόεδρος της συνελεύσεως, κατά τη συνεδρίαση της συνελεύσεως της 7 Σεπτεμβρίου 2021, αρνήθηκε επίσης να θέσει σε ψηφοφορία το επισήμως υποβληθέν αίτημα αναβολής της συνεδρίασης. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα ότι δεκατρείς δικαστές που είχαν διοριστεί στο Ανώτατο Δικαστήριο πριν από το 2018 και οι οποίοι αποτελούσαν την πλειοψηφία των μελών της συνελεύσεως αρνήθηκαν να μετάσχουν στις συνεδριάσεις της συνελεύσεως. Τούτο, με τη σειρά του, είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη της απαιτούμενης απαρτίας. Το ίδιο συνέβη στις 16 Σεπτεμβρίου και στις 27 Σεπτεμβρίου 2021.
- 26 Μετά το πέρας της συνελεύσεως της 7ης Σεπτεμβρίου 2021, οι δικαστές που ζήτησαν την αναβολή της προέβησαν σε δήλωση στην οποία ανέφεραν, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση της συνελεύσεως της 29ης Ιουνίου 2021 δεν είχε ακυρωθεί, ότι εξακολουθούσε να ισχύει και ότι οι λόγοι της εκδόσεώς της δεν είχαν παύσει να υφίστανται, καθώς και ότι η πρόεδρος της συνελεύσεως της 7ης Σεπτεμβρίου 2021 είχε αρνηθεί να θέσει σε ψηφοφορία το αίτημα αναβολής της συνελεύσεως το οποίο είχε υποβληθεί προσηκόντως.
- 27 Για τον σχηματισμό απαρτίας όσον αφορά τη διεξαγωγή της συνελεύσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 2021 αρκούσε η συμμετοχή του 1/3 των δικαστών του τμήματος αστικών υποθέσεων. Η σχετική ρύθμιση εισήχθη κατόπιν τροποποίησης του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο οποίος έχει υποστεί πλείονες τροποποιήσεις από τη θέσπισή του το 2017. Ο περιορισμός της απαιτούμενης απαρτίας για την επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο 1/3 των μελών του τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου εγείρει σοβαρές επιφυλάξεις όσον αφορά το νομότυπο της επιλογής που πραγματοποιείται κατ' εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης.
- 28 Κατά τη συνεδρίαση της συνελεύσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 2021, η πρόεδρος της συνελεύσεως αρνήθηκε να θέσει σε ψηφοφορία την πρόταση περί αναβολής της συνεδρίασης της συνελεύσεως τουλάχιστον έως τις 7 Οκτωβρίου 2021, ενόψει της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-487/19 στις 6 Οκτωβρίου 2021, καθώς και την πρόταση να ζητηθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας να παύσει τον πρώτο πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου από τα καθήκοντα του επικεφαλής του τμήματος αστικών υποθέσεων.
- 29 Στην επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων της 27ης Σεπτεμβρίου 2021 συμμετείχαν μόνον τα μέλη της

συνελεύσεως που είχαν διοριστεί σε θέση δικαστή του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) βάσει αποφάσεως του KRS το οποίο συστάθηκε με τον τροποποιητικό νόμο της 8ης Δεκεμβρίου 2017. Η απαιτούμενη απαρτία για τη διεξαγωγή της εν λόγω συνελεύσεως επιτεύχθηκε αφού ο πρώτος πρόεδρος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) μετέθεσε στο τμήμα αστικών υποθέσεων δύο πρόσωπα που είχαν προηγουμένως διοριστεί ως δικαστές στο τμήμα εκτάκτου ελέγχου και δημοσίων υποθέσεων (τους BV και ZH) καθώς και τον UC που είχε προηγουμένως διοριστεί στο πειθαρχικό τμήμα.

- 30 Η επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων πραγματοποιήθηκε παρά τη θέση της πλειοψηφίας των δικαστών που απαρτίζουν το τμήμα αστικών υποθέσεων και κατά παράβαση των κανόνων που διέπουν τη λειτουργία της συνελεύσεως, η οποία αποτελεί όργανο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Η ανωτέρω περιγραφείσα εξέλιξη της συνελεύσεως, κατά την οποία έλαβε χώρα η επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων το 2021, καταδεικνύει τη μη τήρηση των κανόνων για την νομότυπη διεξαγωγή της συνελεύσεως. Η παράβαση των εν λόγω κανόνων εμπόδισε τη συμμετοχή στη συνέλευση της πλειοψηφίας των μελών της που είχαν δικαίωμα ψήφου, καθώς και την ανάδειξη υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων από τα εν λόγω μέλη της συνελεύσεως. Μετά τον διορισμό του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων το 2021, έλαβε χώρα συνολική μεταβολή της υφιστάμενης δομής του τμήματος αστικών υποθέσεων του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Όλοι οι παλαιότεροι πρόεδροι τμημάτων που είχαν διοριστεί ως δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου πριν από το 2018 παύθηκαν από τα καθήκοντά τους και οι θέσεις τους ως προέδρων τμημάτων καλύφθηκαν στο σύνολό τους από πρόσωπα που διορίστηκαν δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) με αποφάσεις του KRS το οποίο συγκροτήθηκε με τον τροποποιητικό νόμο της 8ης Δεκεμβρίου 2017.
- 31 Οι περιστάσεις υπό τις οποίες διεξήχθη η επιλογή των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων το 2021 και η επιλογή των εν λόγω υποψηφίων αποκλειστικά μεταξύ προσώπων που διορίστηκαν ως δικαστές του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) βάσει αποφάσεως του KRS, που συστάθηκε με τον τροποποιητικό νόμο αποτελούν γεγονότα τα οποία, κατά την αντίληψη των πολιτών, μπορούν να εγείρουν αμφιβολίες ως προς το αν ο πρόεδρος του τμήματος αστικών υποθέσεων που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας διόρισε μεταξύ των εν λόγω υποψηφίων αποτελεί όργανο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) ανεξάρτητο από την πολιτική εξουσία, του οποίου η ανεξαρτησία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για τη διασφάλιση της εκδόσεως των διατάξεων για τον ορισμό των συνθέσεων, κατά τρόπον ώστε οι εν λόγω συνθέσεις να συγκροτούν δικαστήριο που ανταποκρίνεται στο πρότυπο του ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως.
- 32 Για τους προεκτεθέντες λόγους, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, υπό το πρίσμα των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που μνημονεύονται στο

προδικαστικό ερώτημα, η διάταξη του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων με την οποία ορίστηκε η σύνθεση του δικαστηρίου στην οποία μετέχουν κατά πλειοψηφία πρόσωπα που διορίστηκαν ως δικαστές με απόφαση του KRS, το οποίο συστάθηκε με τον τροποποιητικό νόμο της 8ης Δεκεμβρίου 2017, παράγει έννομα αποτελέσματα. Η απάντηση στο ως άνω ερώτημα είναι κρίσιμη προκειμένου να εκτιμηθεί αν, λαμβανομένου υπόψη του τρόπου ορισμού της σύνθεσης στην υπό κρίση υπόθεση, το δικαστήριο υπό αυτή τη σύνθεση μπορεί πράγματι να εκτιμήσει την κατάστασή του όσον αφορά την τήρηση του προτύπου του ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Ο διορισμός των διευρυμένων συνθέσεων (απαρτιζομένων από επτά δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου) με τον τρόπο που εφαρμόστηκε στην υπό κρίση υπόθεση, αποτελεί πλέον πάγια πρακτική του προέδρου του τμήματος αστικών υποθέσεων. Στην παρούσα χρονική στιγμή, σε όλες τις εκκρεμούσες υποθέσεις στις οποίες τα οικεία νομικά ζητήματα αναμένεται να εξετασθούν από διευρυμένες συνθέσεις, οι συνθέσεις αυτές έχουν καθορισθεί όπως ακριβώς στην υπό κρίση υπόθεση.

- 33 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ο πρόεδρος του τμήματος αστικών υποθέσεων, ως όργανο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) επιφορτισμένο με τον καθορισμό των προβλεπόμενων από τον νόμο συνθέσεων, πρέπει να εκδίδει τις οικείες διατάξεις σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και να καθορίζει τις συνθέσεις μόνον κατά τρόπον ώστε το δικαστήριο που συγκροτείται από τα διορισθέντα πρόσωπα να ανταποκρίνεται στο πρότυπο που ορίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία έδωσε το Δικαστήριο όσον αφορά τον εν λόγω κανόνα δεσμεύει κάθε δικαστήριο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν μπορεί να αγνοηθεί από όργανο του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), όπως είναι ο πρόεδρος του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), όταν εκδίδει διάταξη σχετικά με τον καθορισμό της σύνθεσης κάποιου δικαστηρίου. Πρόκειται για ενέργεια η οποία επηρεάζει άμεσα τη διεξαγωγή της διαδικασίας, διότι ο ορισμός σύνθεσης δικαστηρίου που αντιβαίνει στους κανόνες δικαίου συνεπάγεται την ακυρότητα της πολιτικής δίκης (άρθρο 379, παράγραφος 4, του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Η διάταξη του προέδρου του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου) για τον ορισμό της σύνθεσης αποτελεί πράξη η οποία διαμορφώνει τη σύνθεση του δικαστηρίου αντίστοιχη με δικαιοδοτική πράξη του δικαστηρίου, όπως η απόφαση περί εξαιρέσεως δικαστή. Αντικείμενο και σκοπός αμφοτέρων των εν λόγω πράξεων πρέπει να είναι η ορθή διαμόρφωση της σύνθεσης του δικαστηρίου. Από την άποψη αυτή, η πράξη καθορισμού της σύνθεσης ενός δικαστηρίου, λόγω του τύπου της (διάταξη) και των δικονομικών αποτελεσμάτων της, δεν μπορεί να εκφεύγει του ελέγχου του δικαστηρίου, το οποίο οφείλει να διαπιστώσει αυτεπαγγέλτως αν η σύνθεσή του ανταποκρίνεται στο πρότυπο του αμερόληπτου και ανεξάρτητου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως.
- 34 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει, συναφώς, στην απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Οκτωβρίου 2021, W.Ż. (Τμήμα εκτάκτου ελέγχου και δημοσίων υποθέσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου - Διορισμός) (C-487/19, EU:C:2021:798). Κατά το αιτούν δικαστήριο η εκτίμηση που διατυπώνεται στην εν λόγω απόφαση

συνηγορεί υπέρ της απόψεως ότι συντρέχει λόγος να υποβάλλονται στον ίδιο έλεγχο οι διατάξεις των οργάνων του δικαστηρίου (του προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου) με τις οποίες ορίζεται η σύνθεση ενός δικαστηρίου. Η εν λόγω προσέγγιση δικαιολογείται κατά μείζονα λόγο όταν στο εθνικό δίκαιο δεν προβλέπεται κατάλληλο ένδικο βοήθημα, όπερ καθιστά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή για το δικαστήριο, λόγω του τρόπου καθορισμού της σύνθεσής του, την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης όσον αφορά το καθήκον του να διαπιστώνει αν πρόκειται για δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως, εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο την υπεροχή της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης ως προς το ζήτημα αυτό.